

**Een karterend archeologisch
inventariserend veldonderzoek door
middel van boringen aan de
Vliegersvelderlaan te Barneveld (Gld)**

A.J. Wullink & E.M. ten Broeke

ARC-Rapporten 2010-22

Geldermalsen
2010
ISSN 1574-6887

Colofon

Een karterend archeologisch inventariserend veldonderzoek door
middel van boringen aan de Vliegersvelderlaan te Barneveld (Gld)

ARC-Rapporten 2010-22
ARC-Projectcode 2010/008

Tekst

A.J. Wullink & E.M. ten Broeke

Afbeeldingen

A.J. Wullink & E.M. ten Broeke

Redactie

A.J. Wullink

Beheer en plaats van documentatie

Archaeological Research & Consultancy

definitieve versie

Autorisatie — C.G. Koopstra

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Geldermalsen, 2010

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

Projectgegevens

Projectnaam	Vliegersvelderlaan, Barneveld
Projectcode	2010/008
Cis-code	39261
Projectleider	drs. A.J. Wullink
Contact	0345-620101, a.j.wullink@arcbv.nl
Opdrachtgever	Econsultancy Doetinchem, ir. E.M. ten Broeke
Contact	0314-365150, tenbroeke@econsultancy.nl
Bevoegd gezag	Gemeente Barneveld, mw. J.M.T. Merkenij
Contact	0342-495342, c.merkenij@barneveld.nl
Toetsing	mw. E. van de Velde
Contact	0553-668153)

Locatiegegevens

Toponiem	Vliegersvelderlaan 37
Plaats	Barneveld
Gemeente	Barneveld
Provincie	Gelderland
Kaartblad	32G
RD-coördinaten	N: 168698/462351 O: 168712/462344 Z: 168702/462326 W: 168688/462334
Oppervlakte	440 m ²

Beschrijving onderzoekslocatie

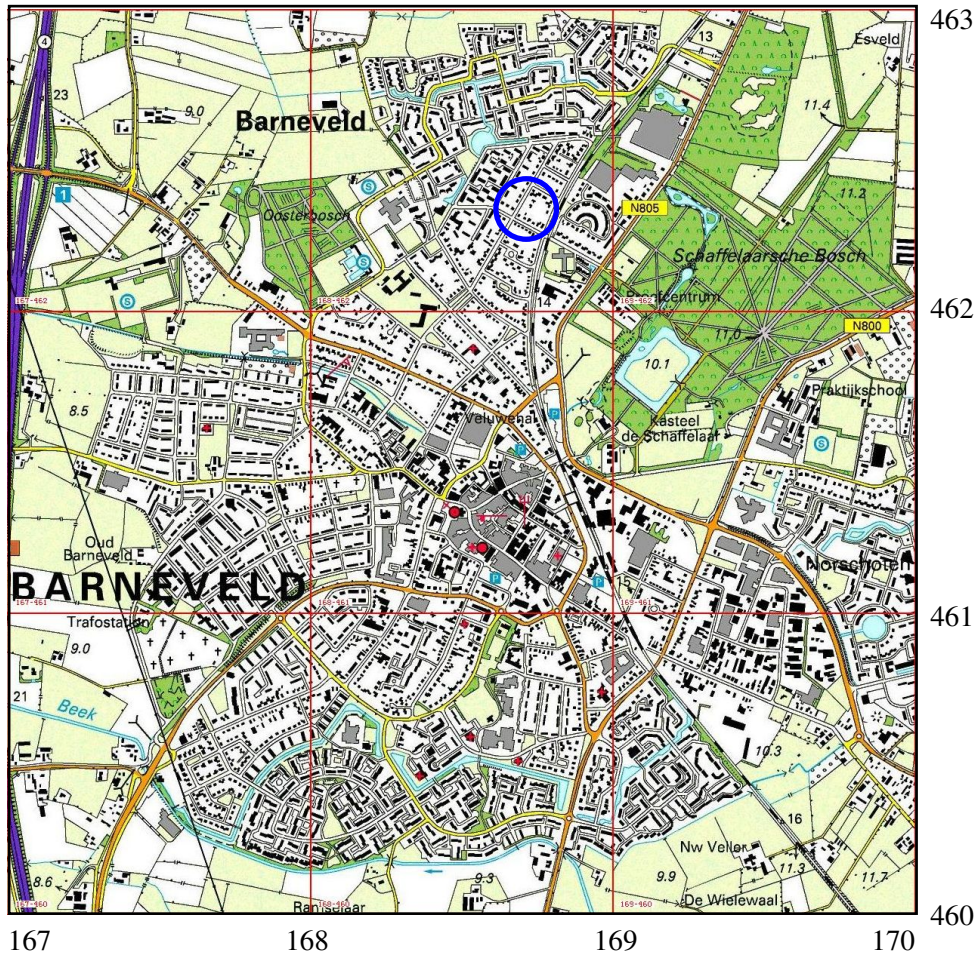
Geologie	Dekzand van de Formatie van Boxtel (Laagpakket van Wierden) op kleiige en zandige, schelphoudende afzettingen van de Eem Formatie.
Geomorfologie	Deels behorende tot bebouwing (B), echter geheel binnen een dekzandrug, al dan niet met een oud bouwlanddek (3K14).
Bodem	Bebouwd (Ih BEBOUW).
Historische situatie	Tot in de 2e helft van de 20e eeuw lag de locatie in een houtwal aan de rand van de heide. In de 2e helft van de 20e eeuw is de locatie binnen de bebouwde kom van Barneveld komen te liggen, waarna deze in gebruik is geweest als tuin en er een garage is gerealiseerd.
Archeologische verwachting	Hoge tot middelhoge trefkans voor archeologisch uit alle perioden..

Legenda

 Onderzoekslocatie

Afbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van Econsultancy uit Doetinchem heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een karterend archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen uitgevoerd aan de Vliegersvelderlaan 37 te Barneveld (afb. 1). Aanleiding tot dit onderzoek vormt de voorgenomen herontwikkeling van de locatie. In het plangebied zal een garage worden gesloopt, waarna nieuwbouw van een woning zal worden gerealiseerd. Ter plaatse van de toekomstige bebouwing zal, bij de aanleg van een standaard fundering, de bodem tot een diepte van circa 1 m –mv worden afgegraven (bouwput), waarbij mogelijk archeologische waarden worden bedreigd. Conform de Wet op de archeologische monumentenzorg dient het plangebied eerst te worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden.¹ Het veldwerk is uitgevoerd op 12 januari 2010 door Ir. E.M. ten Broeke van Econsultancy, onder leiding van drs. A.J. Wullink van ARC bv. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).²

1.2 Onderzoeksgeschiedenis

Eind december 2009 is een bureau-onderzoek verricht door Econsultancy.³ De resultaten van het onderzoek zijn hieronder weergegeven.

De onderzoekslocatie ligt op de overgang van een dekzandrug naar een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden. Tot in de 20e eeuw lag de locatie binnen een houtwal binnen een heidegebied, dat in de loop van de 20e eeuw werd ontgonnen. De locatie wordt niet afgedekt door de bodemkaart, maar de bodem is, op basis van bodems in de omgeving, waarschijnlijk een veldpodzol. Door de ligging op de overgang van een dekzandrug naar een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden, heeft de locatie een hoge tot middelhoge trefkans op archeologische resten. In principe kunnen resten worden aangetroffen uit alle periodes vanaf het Laat-Paleolithicum. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn echter weinig archeologische vondsten gedaan. Alleen op een groot dekzandruggen complex langs de Esvelderbeek zijn bewoningssporen uit de IJertijd aangetroffen. Vanaf de tweede helft van de 20e eeuw ligt de locatie binnen de bebouwde kom van Barneveld. De locatie is sindsdien in gebruik geweest als tuin. Op het zuidelijke deel si een garage aanwezig.

¹In werking getreden op 1 september 2007.

²De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

³Ten Broeke, E.M., 2009: *Archeologisch bureauonderzoek Vliegersvelderlaan 37 te Barneveld in de gemeente Barneveld*, Econsultancy Rapport 09106126 (conceptversie).

1.3 Doel van het inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe het in het bureau-onderzoek voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren en met veldwaarnemingen te completeren. Het IVO bestaat uit drie stappen: verkennend, karterend en waarderend. Het verkennend onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterend onderzoek stelt vast of er al dan niet archeologische waarden aanwezig zijn. Het waarderend onderzoek bepaalt de waarde van de archeologische resten.

1.4 Werkwijze

Het IVO is uitgevoerd als een karterend booronderzoek. De boringen zijn verspreid over de locatie geplaatst. De positie van de boringen is bepaald met behulp van GPS. De maaiveldhoogte is bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). In totaal zijn er 6 boringen geplaatst tot een diepte van ten minste 150 cm –mv. Voor het boren is gebruik gemaakt van een edelmanboor met een diameter van 15 cm. De bodemopbouw is beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB). Het opgeboorde materiaal is bemonsterd en nat gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 2 mm. Het zeefresidu is onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren als aardewerk, bot, vuursteen en houtskool. Door het gebruik van het plangebied (tuin) is er geen oppervlaktekartering uitgevoerd .

2 Resultaten inventariserend veldonderzoek

De locatie van de boringen is weergegeven in afbeelding 2. De resultaten van het karterend booronderzoek zijn opgenomen in bijlage 1. In de boringen zijn matig gesorteerde, matig fijne zanden met sporen grindjes aangetroffen, waarop een pakket goed gesorteerde, zeer fijne zanden ligt

In alle boringen werden goed gesorteerde, zeer fijne zanden aangetroffen, welke op een diepte tussen de 70 en 130 cm –mv overgaan naar matig gesorteerde, matig fijne zanden, waarin sporen grindjes in voorkomen. De top van het bodemprofiel betreft een zwak humeuze laag, waarin de bouwvoor is gevormd (Ap-horizont). Alleen ter plaatse van boring 1 is onder de bouwvoor een intact deel (20 cm dik) van een podzolprofiel aangetroffen in de vorm van een donkerbruin gekleurde inspoelingshorizont (B-horizont), gevolgd door een geelbruin gekleurde overgangshorizont (BC-horizont, 20 cm dik) en uiteindelijk het geelbeige gekleurde oorspronkelijke moedermateriaal, de C-horizont. In de overige boringen is de grond geroerd tot in de C-horizont. In dit geroerde pakket zijn nog wel restanten van het podzolprofiel waarneembaar. Ter plaatse van boring 5 is zelfs geel zand vermengd met de bouwvoor. Daarnaast zijn in de boringen 4 en 6 tot 70 cm –mv recente antropogene bijmengingen van puin, glas of plastic aangetroffen. In de boringen 1, 2, 3 en 5 bevinden zich tussen 90 en 140 cm –mv in zwakke mate roestvlekken. Het grondwater bevindt zich op 130 à 140 cm –mv (Cr-horizont). In de verzadigde zone zijn in de boringen 4 en 6 brokken hout aangetroffen.

Het onderste pakket matig gesorteerd zand betreft fluvio-eolische sedimenten die onder zeer koude omstandigheden door water en wind zijn afgezet tijdens het Laat-Pleniglaciaal. Deze afzettingen, die vroeger als Oud Dekzand bekend stonden, zijn als een vlakke deken over het landschap afgezet. Het goed gesorteerde zand dat hierboven wordt aangetroffen is eolisch dekzand (voorheen Jong Dekzand) dat in het Laat-Glaciaal is afgezet. Dit bovenste pakket vormt het Laagpakket van Wierden binnen de Formatie van Bortel, de fluvio-afzettingen hieronder worden ook tot de Formatie van Bortel gerekend, maar niet verder onderverdeeld. Op basis van boring 1 kan worden gesteld dat het oorspronkelijke bodemprofiel een veldpodzol is geweest. Dit podzolprofiel is in de overige boringen echter afgetopt. Er zijn geen aanwijzingen dat op de onderzoekslocatie hoge enkeerdgronden aanwezig zijn geweest.

Het opgeboorde materiaal is gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 2 mm. Hierbij zijn, afgezien van het eerder genoemde puin, plastic en glas, geen archeologische indicatoren aangetroffen.

3 Samenvatting en conclusie

Volgens het bureau-onderzoek door Econsultancy ligt het plangebied op de overgang van een dekzandrug naar een vlakte van ten dele verspoelde dekzanden, waarin een veldpodzol is gevormd. De locatie heeft door haar ligging een middelhoge tot hoge trefkans op archeologische resten uit alle periodes vanaf het Laat-Paleolithicum. In de nabijheid van de locatie zijn echter geen archeologische vondsten bekend. Tot in de tweede helft van de 20e eeuw maakte de locatie deel uit van een houtwal binnen een heidegebied en later landbouwgebied. Sinds de jaren 1950 ligt de locatie binnen de bebouwde kom van Barneveld en is ze ingebruik als tuin.

Het karterend inventariserend booronderzoek heeft aangetoond dat binnen het plangebied op een dekzandrug ligt, met in de ondergrond fluvio-eolische afzettingen (ten dele verspoelde dekzanden). In één boring is een veldpodzol waargenomen, in de overige boringen is de bodem tot een diepte van 90 cm –mv vergraven, waarbij het oorspronkelijke bodemprofiel is afgetopt. Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen tijdens het zeven van de genomen monsters.

Gezien de mate van verstoring op het grootste deel van de locatie, het historisch landgebruik (heide) en het ontbreken van archeologische indicatoren, kan geconcludeerd worden dat de kans dat er archeologische resten binnen het plangebied aanwezig zijn, klein is.

4 Aanbeveling

Gezien de geringe kans op archeologische resten binnen de onderzoekslocatie zijn er geen bezwaren tegen de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie. Geadviseerd wordt dan ook om de onderzoekslocatie vrij te geven. De archeologische meldingsplicht blijft echter bestaan. Mochten tijdens toekomstige graafwerkzaamheden archeologische resten worden aangetroffen, dan dient dit onverwijld aan het bevoegd gezag, de gemeente Barneveld, te worden gemeld. Het bevoegd gezag beslist of de locatie definitief kan worden vrijgegeven.

Literatuur

Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). Vierde, geheel herziene druk.

Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.

Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.

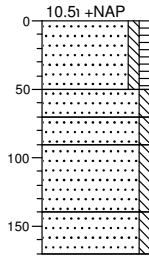

Afbeelding 2. Boorpuntenkaart. Door: E.M. ten Broeke.

Bijlage 1 Boorprofielen

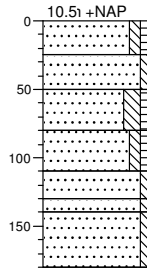
Boring: 1

X: 168703
Y: 462331

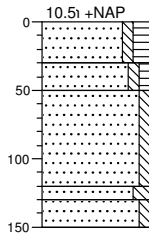
Boring: 2

X: 168695
Y: 462336

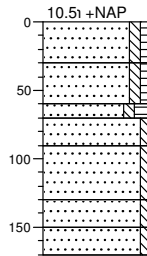
Boring: 3

X: 168707
Y: 462338

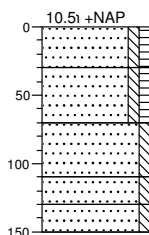
Boring: 4

X: 168698
Y: 462342

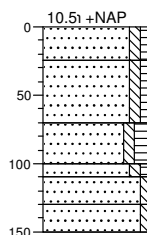
Boring: 5

X: 168710
Y: 462345

Boring: 6

X: 168702
Y: 462349

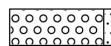
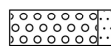
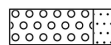
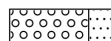

Oprachtgever: Schoonderbeek en Partners Advies bv
Locatie: Vliegersvelderlaan 37 te Barneveld

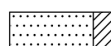
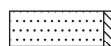
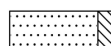
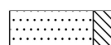
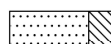
getekend volgens NEN 5104

Legenda (conform NEN 5104)

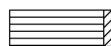
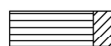
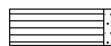
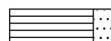
grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

zand

	Zand, kleiig
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleiig
	Veen, sterk kleiig
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

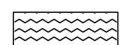
p.i.d.-waarden

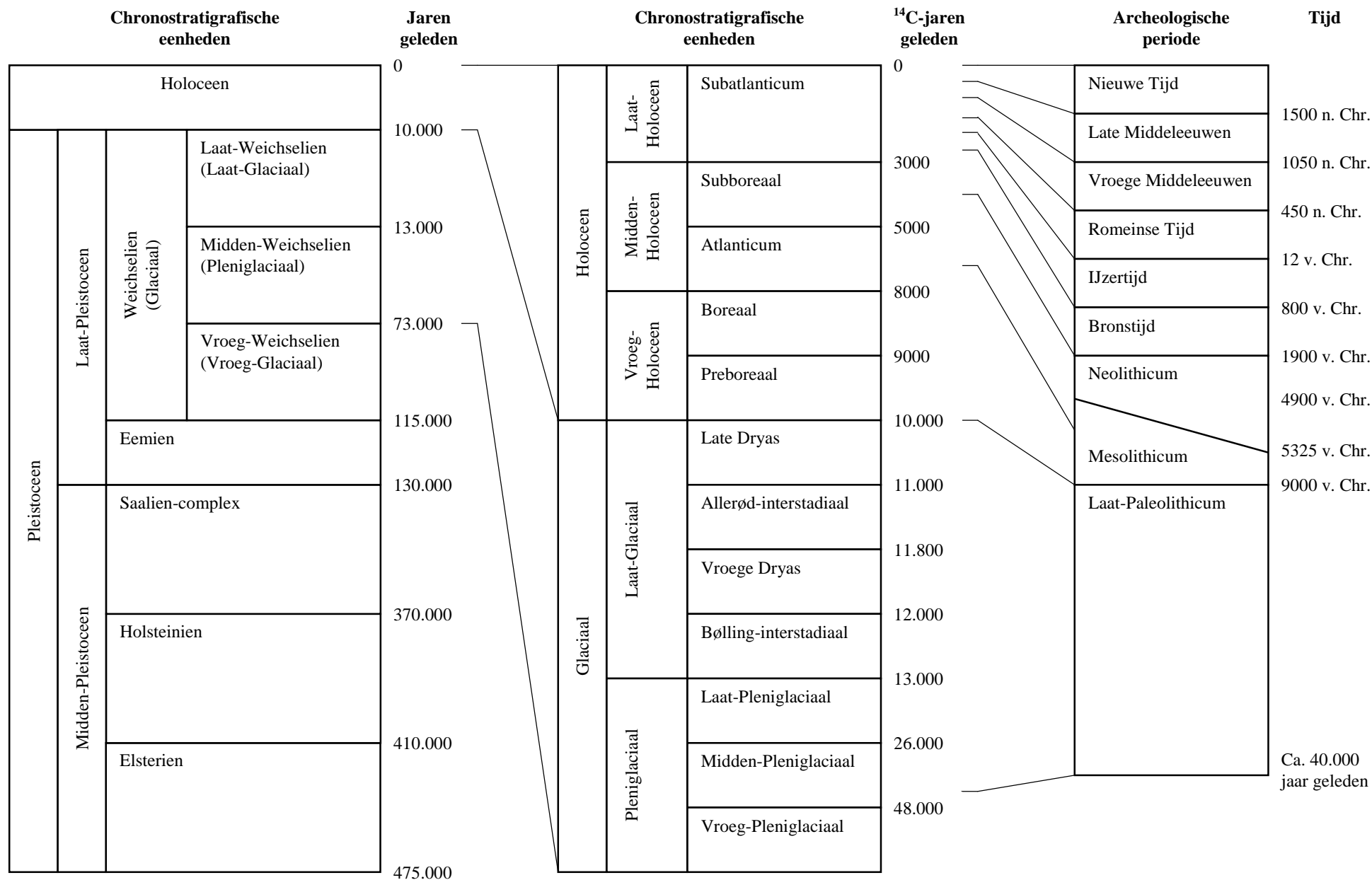
	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroerd monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand (tijdens veldwerk)
	Gemiddeld laagste grondwaterstand
	slib
	water

Bijlage 2. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.